

جلسه بیست و سوم: شجاعت ۲

۴- شجاعت در حکومت اسلامی

۴/۱- شجاعت امت: در مبحث قبل ارزش شجاعت، دلیری، نترسی در مقابل دشمن و دشمنان مطرح شد - چه دشمنان درون و چه دشمنان بیرون - این عنصر در عرصه حکومت اسلامی نقش بسیار مهمی دارد. آن چه دشمن را زمین گیر می کند این است که ببیند در نظام اسلامی مواجه است با شیر مردان با شجاعان و پهلوانان میدان که توانایی مصاف با آن ها را ندارد. در قرآن می فرماید:

«مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ»^۱ (فتح/۲۹)

پیامبر و یارانش این چنین اند که در مقابل دشمنان شدیدند و در جمع دوستان شان مهرورزند. «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ»^۲ (مائده/۵۴)

آن هایی که یار دین خدا می شوند در برابر مؤمنین نرمند، قابل انعطافند، مهرورزند، اما در برابر کافران نفوذ ناپذیرند. «أَعِزَّةٌ» جمع عزیز است، این جا معنای نفوذ ناپذیر است که یک جلوه آن جلوه شجاعت این ها است، این جماعت هستند که می توانند در مقابل دشمنان مقاومت و ایستادگی کنند.

«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُومٌ»^۳ (صف/۴)

خدا دوست دارد آن هایی را که در راهش می جنگند و در یک صف مانند بنیان محکم هستند. «كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُومٌ» پولادین در مقابل دشمنان مقاومت می کنند، این جامعه اسلامی است. همه شهیدان، به ویژه شهیدان دفاع مقدس مصداق این آیه بودند. به ویژه شهیدان عزیز مدافع حرم. اینان مایع افتخار و سربلندی بوده اند و هستند و خواهند بود.

۱- محمد (ص) فرستاده خداست؛ و کسانی که با او هستند در برابر کفار سرسخت و شدید، و در میان خود مهربانند.
۲- ای کسانی که ایمان آورده اید! هر کس از شما، از آیین خود بازگردد، (به خدا زبانی نمی رساند؛ خداوند جمعیتی را می آورد که آن ها را دوست دارد و آنان (نیز) او را دوست دارند، در برابر مؤمنان متواضع، و در برابر کافران سرسخت و نیرومندند.

۳- خداوند کسانی را دوست می دارد که در راه او پیکار می کنند گویی بنایی آهنین اند!

۴/۱- شجاعت امام امت: البته شجاعت این چینی از رهبر آغاز می شود. امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) که خود قهرمان میدان های شجاعت است می فرماید: «كُنَّا إِذَا أَحْمَرَّ الْبَأْسُ اتَّقَيْنَا بِرَسُولِ اللَّهِ ص» وقتی جنگ داغ می شد و شدت می گرفت ما پناه می آوردیم به پیامبر (صلی الله علیه و آله) «فَلَمْ يَكُنْ أَحَدٌ مِنَّا أَقْرَبَ إِلَى الْعَدُوِّ مِنْهُ»^۱ پس هیچ کدام از ماها از او به دشمن نزدیک تر نبود. معنای این سخن این است که آن کس که در جایگاه رهبری قرار گرفته، آن کس که در جایگاه فرماندهی قرار می گیرد - چه فرماندهی عالی و چه فرماندهی میانی - باید در عرصه این فضیلت جایگاه بالایی داشته باشد تا بتواند مدیریت کند.

امام راحل عظیم الشان فرمودند: «وقتی مرا داشتند می آوردند تهران که ببرند تبعید، ماشین پیچید به خاکی، یک لحظه یقین کردم که می خواهند مرا اعدام کنند، دوباره برگشت ماشین به جاده اصلی، به قلبم مراجعه کردم بینم در آن لحظه ترسیدم یا نترسیدم، به یاری خداوند دیدم ذره ای نترسیدم» این شایستگی رهبری و فرماندهی را دارد.

در قرآن وقتی می خواهد دلیل انتخاب طالوت را بیان کند می فرماید: «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَ زَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ»^۲ (بقره/۲۴۷) طالوت شایستگی رهبری دارد زیرا هم توان جسمی دارد و هم توان علمی دارد. در نظام اسلامی اگر بخواهد پیش برود رهبری آنچنان می خواهد که امت ما داشت و به حمد الله دارد. مقام معظم رهبری، هم مبارز دوره های تاریک ستم شاهی از سال ۱۳۴۲ تا پیروزی انقلاب است - ایشان شش بار به سیاه چال زندان های طاغوت رفت - و هم بعد از پیروزی انقلاب در دوره های غربت و تنهایی جنگ، رزمنده نستوه میدان بود و هم افتخار جانبازی در راه خدا را دارد.

آن امت و این امام به یاری خداوند آینده درخشانی را در پیش خواهند داشت و به ساحل ها و افق های ارزشمند پیروزی دست خواهند یافت.

والسلام علیکم و رحمت الله و برکاته

۱- نهج البلاغة (للصبيح صالح) ص ۵۲۰

۲- خدا او را بر شما برگزیده، و او را در علم و (قدرت) جسم، وسعت بخشیده است.

نمونه سوالات آزمون

۱- آیه «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ- وَ الَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

« کدام فضائل اخلاقی را بیان می کند؟

الف: جنگ و مبارزه ب: **شجاعت** ج: ایثار د: توکل

۲- در آیه «..... يُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ»
أَعِزَّةٌ به چه معنی است؟

الف: دوست داشتن ب: ذلت ج: **نفوذ ناپذیر** د: مقام والا

۳- مصداق آیه «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ
مَرْصُوصٌ» چه کسانی هستند؟

الف: مومنین ب: صادقین ج: صالحین د: **شهداء**

۴- در آیه «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ- وَ زَادَهُ بِسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَ الْجِسْمِ»
در مورد چه کسی است؟

الف: **حضرت طالوت(ع)** ب: حضرت خضر(ع) ج: حضرت یحیی(ع)

د: حضرت شعیب(ع)

۵- معنی « بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ » چیست؟

الف: ستون منظم ب: **بنایی آهنین** ج: کوههای استوار د: زره